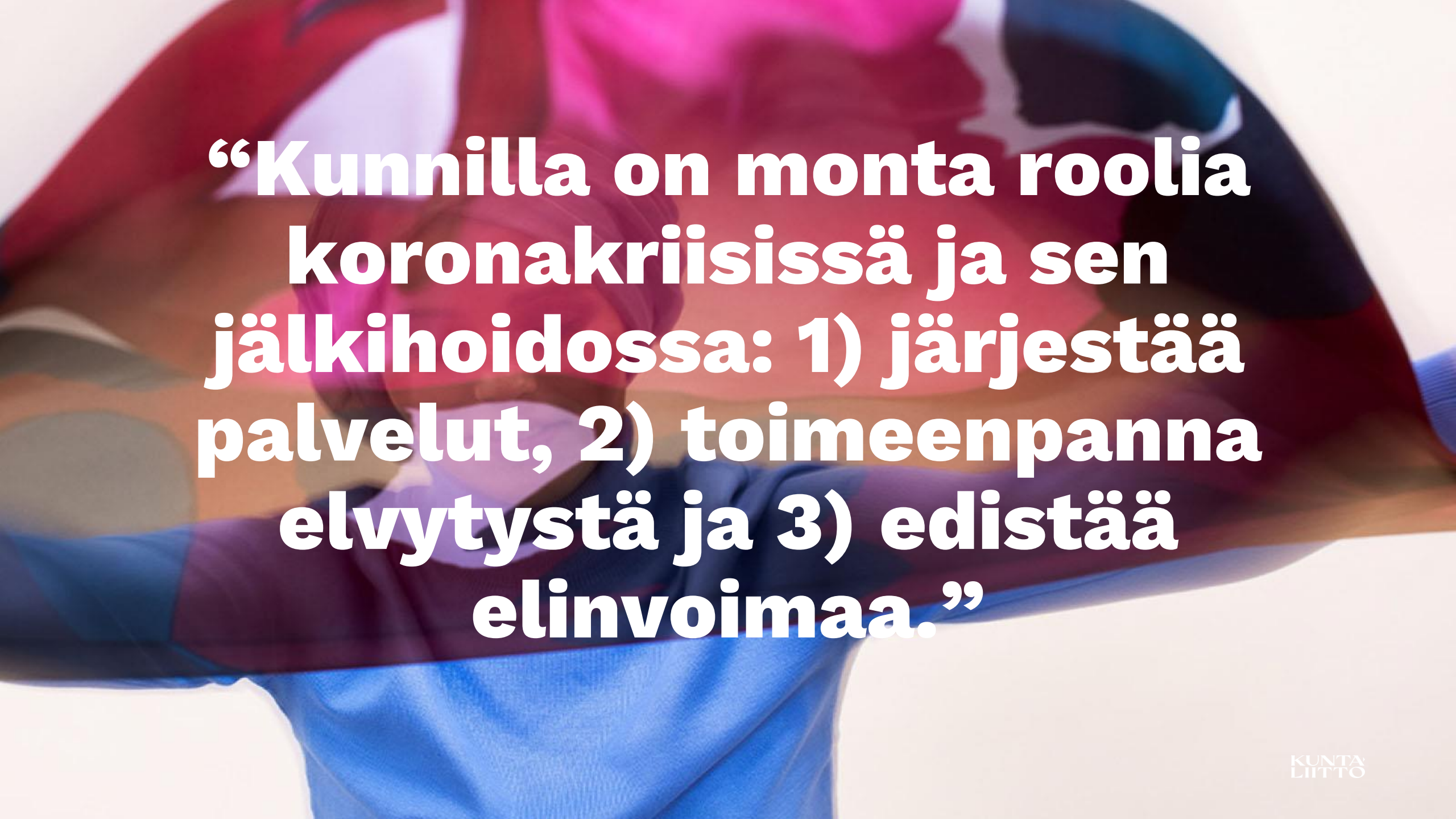

Kuntatalouden tilanne ja näkymät poikkeusoloissa

Kuntapuheenjohtajien webinaari 10.6.2020

Varatoimitusjohtaja Timo Reina

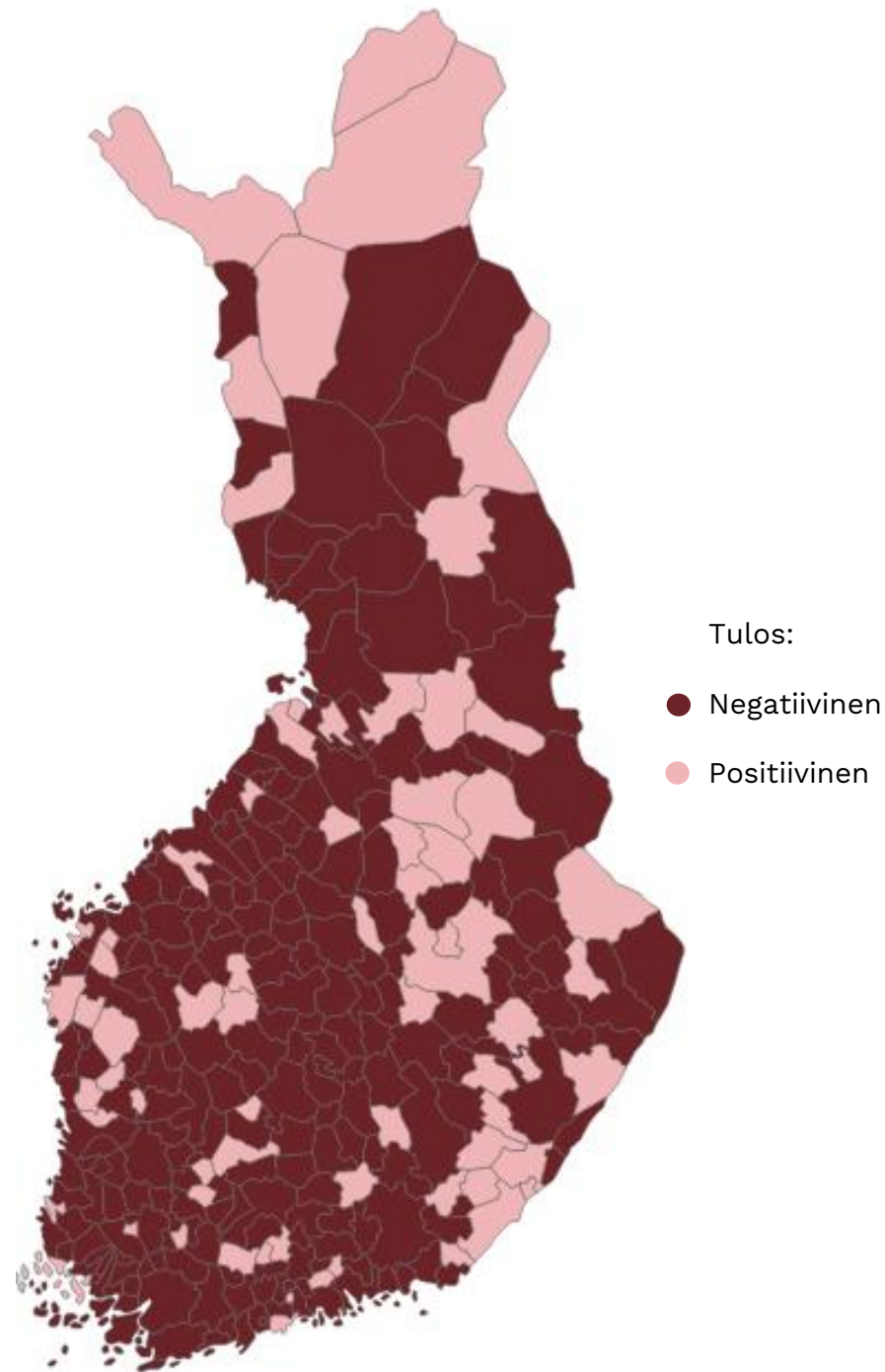

**“Kunnilla on monta roolia
koronakriisissä ja sen
jälkihoidossa: 1) järjestää
palvelut, 2) toimeenpanna
elvytystä ja 3) edistää
elinvoimaa.”**

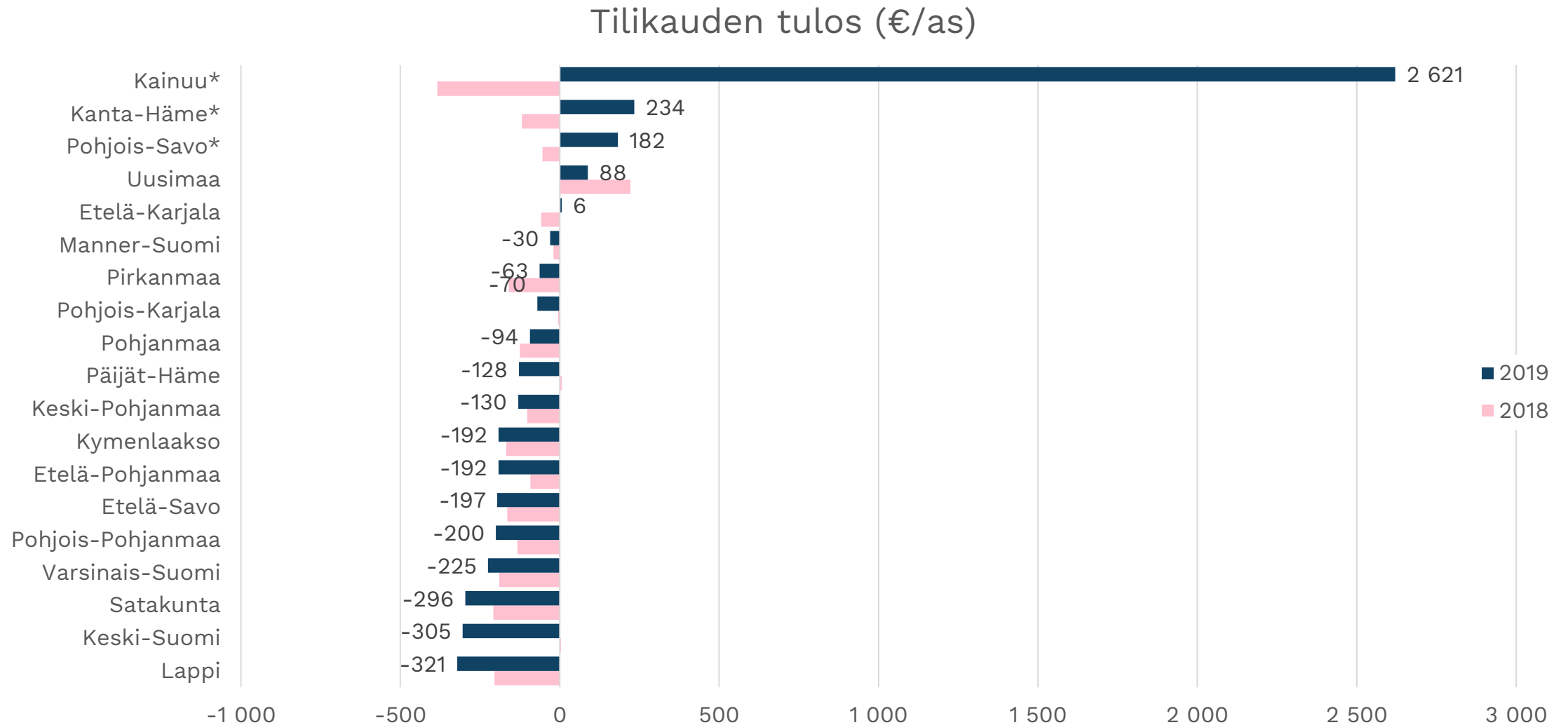
Manner-Suomen kuntien tilinkauden tulos vuonna 2019

Yhteensä 224 Manner-Suomen kuntaa teki
negatiivisen tuloksen vuonna 2019.

Kuntien talous maakunnittain

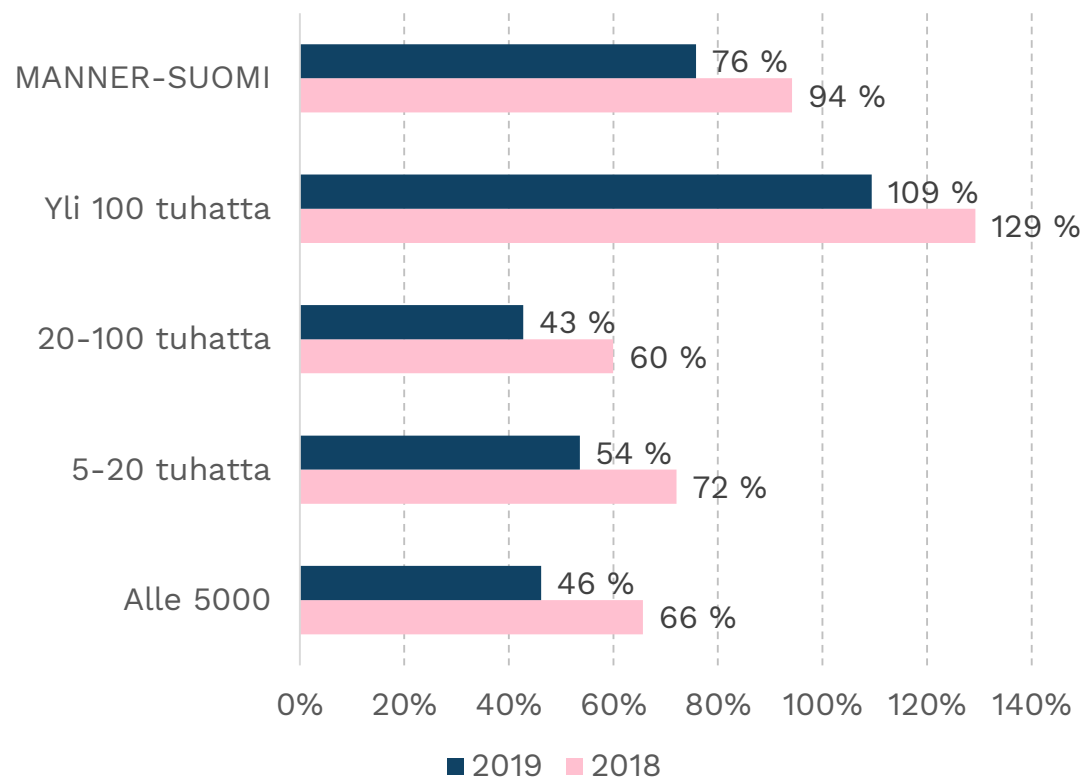
Manner-Suomen kunnat

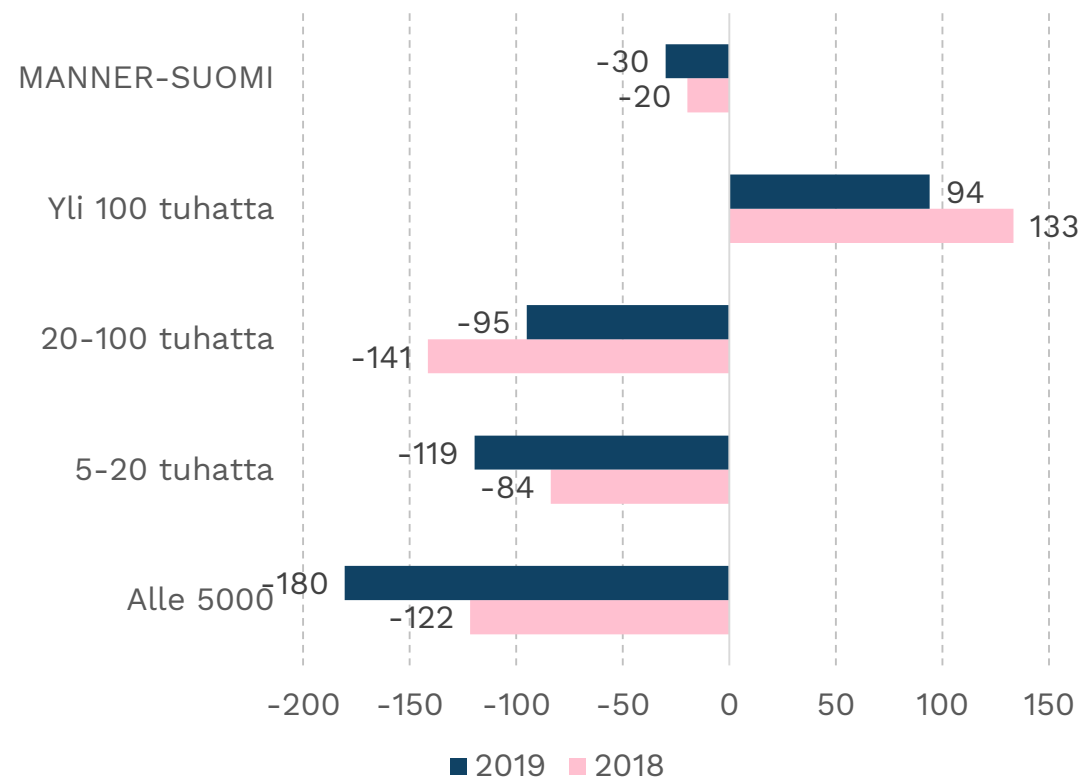
Kuntien talous kuntakoon mukaan

Manner-Suomen kunnat

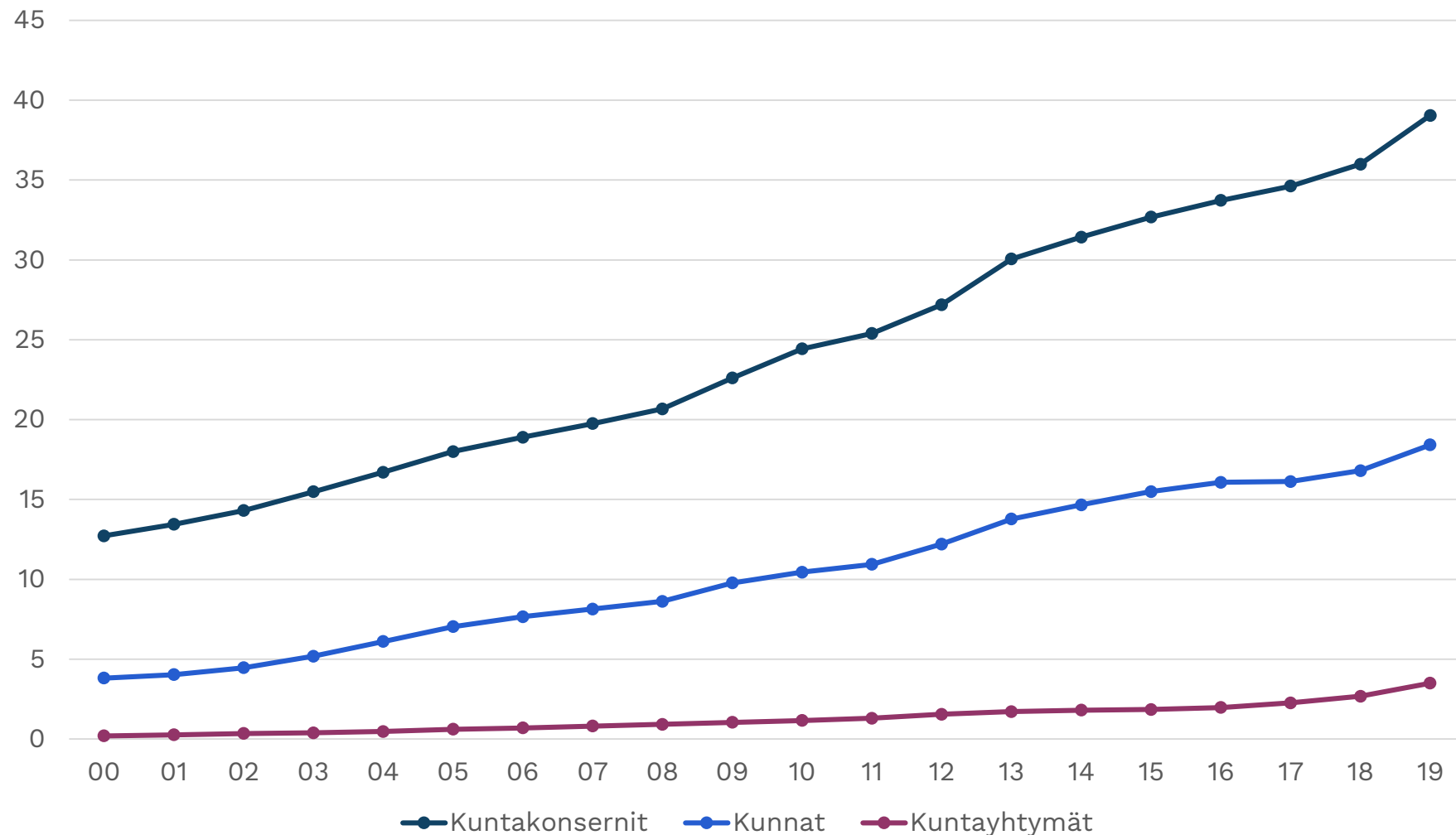
Vuosikate poistoista (%)

Tilikauden tulos (€/as)

Kuntien, kuntayhtymien sekä kunta-konsernien lainakanta¹⁾ vuosina 2000-2019, mrd. euroa

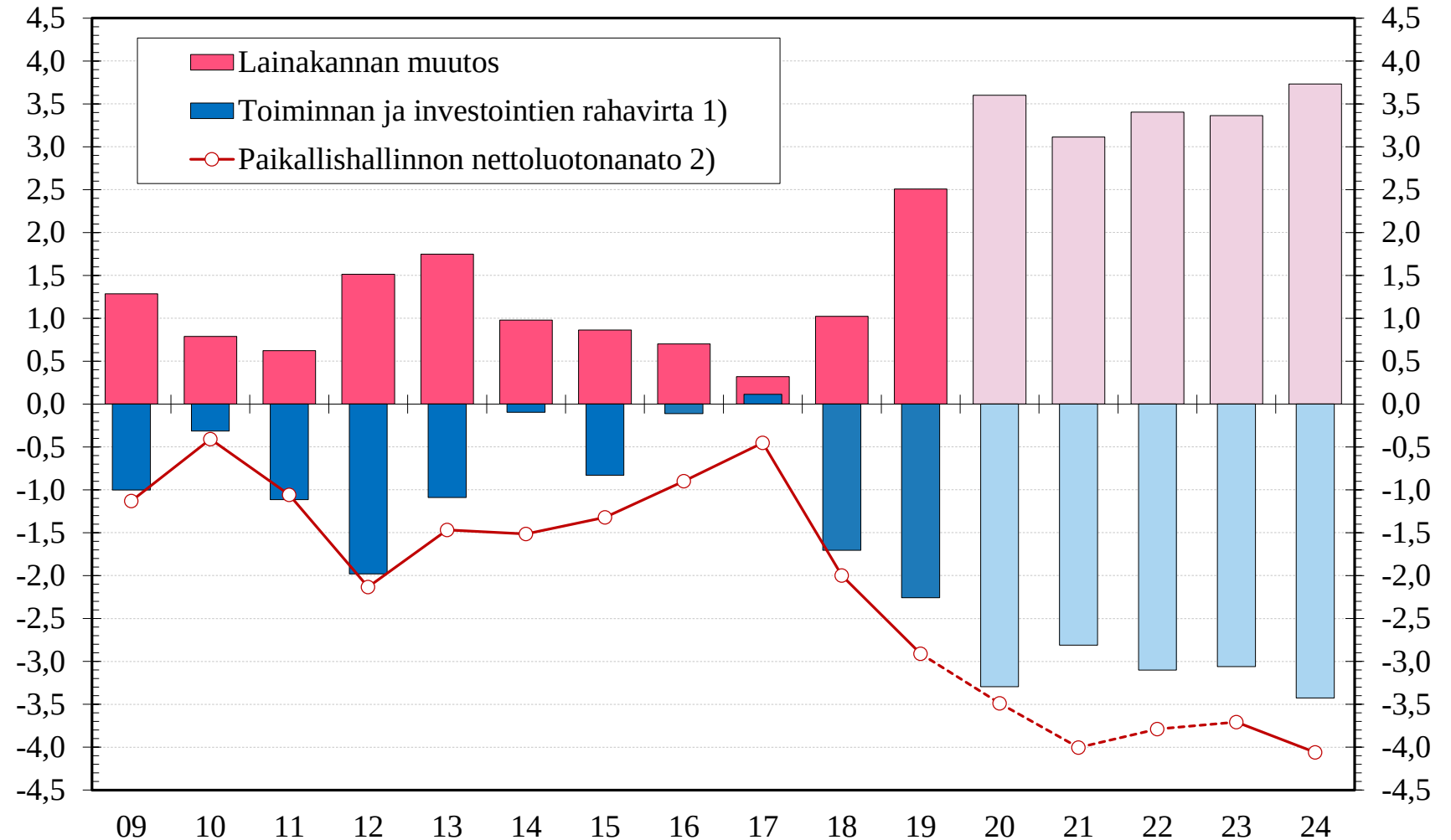
1) Ei sisällä kuntien ja kuntayhtymien keskinäisiä lainoja

Kuntasektorin toim. ja inv. rahavirta, nettoluotonanto sekä lainakannan muutos

painelaskelman¹⁾ mukaan, mrd.€

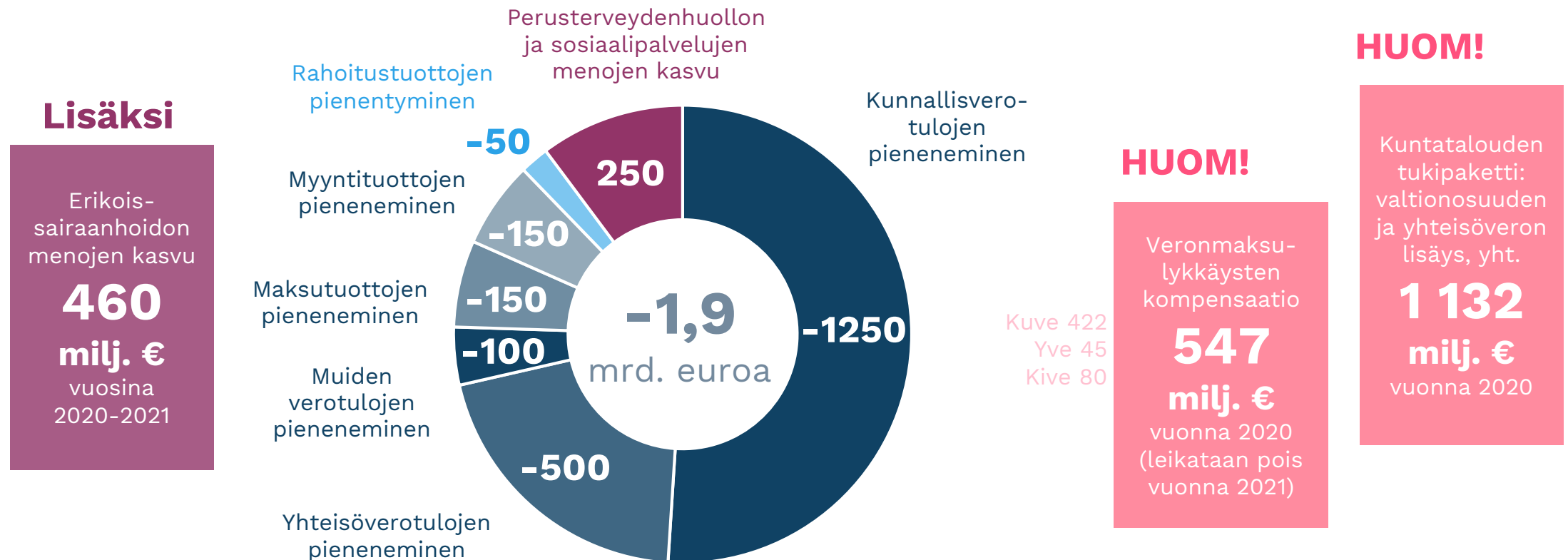
1) Alijäämäinen (neg.) rahavirta ilmaisee, että menoja katetaan kassavaroja vähentämällä tai lainalla. Ylijäämäinen (pos.) rahavirta ilmaisee, kuinka paljon varoja jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

2) Nettoluotonanto kansantalouden tilinpidon mukaan = Paikallishallinnon kokonaistulojen ja kokonaismenojen erotus

Päivitys vaikutusarvioon 14.5.2020

Koronavirusepidemialla yli **-1,9 miljardin euron** vaikutus kuntatalouteen vuonna 2020

Kuntatalouden tukipaketti kohdennetaan koronavaikutusten perusteella

Kuntatalouden tukipaketti on tuntuva, kuten ovat myös koronaepidemian vaikutukset kuntatalouteen.

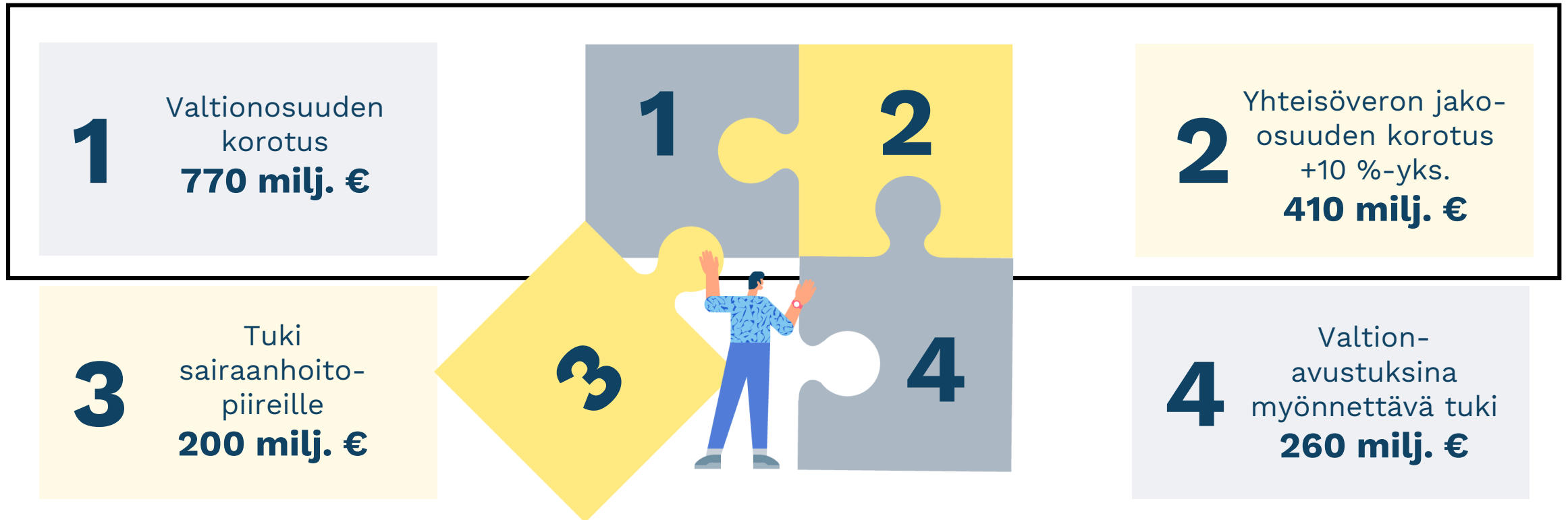
Neliosainen tukipaketti kohdistuu monipuolisesti erilaisiin kuntiin mahdollistaen koronan erilaisten vaikutusten kompensoinnin.

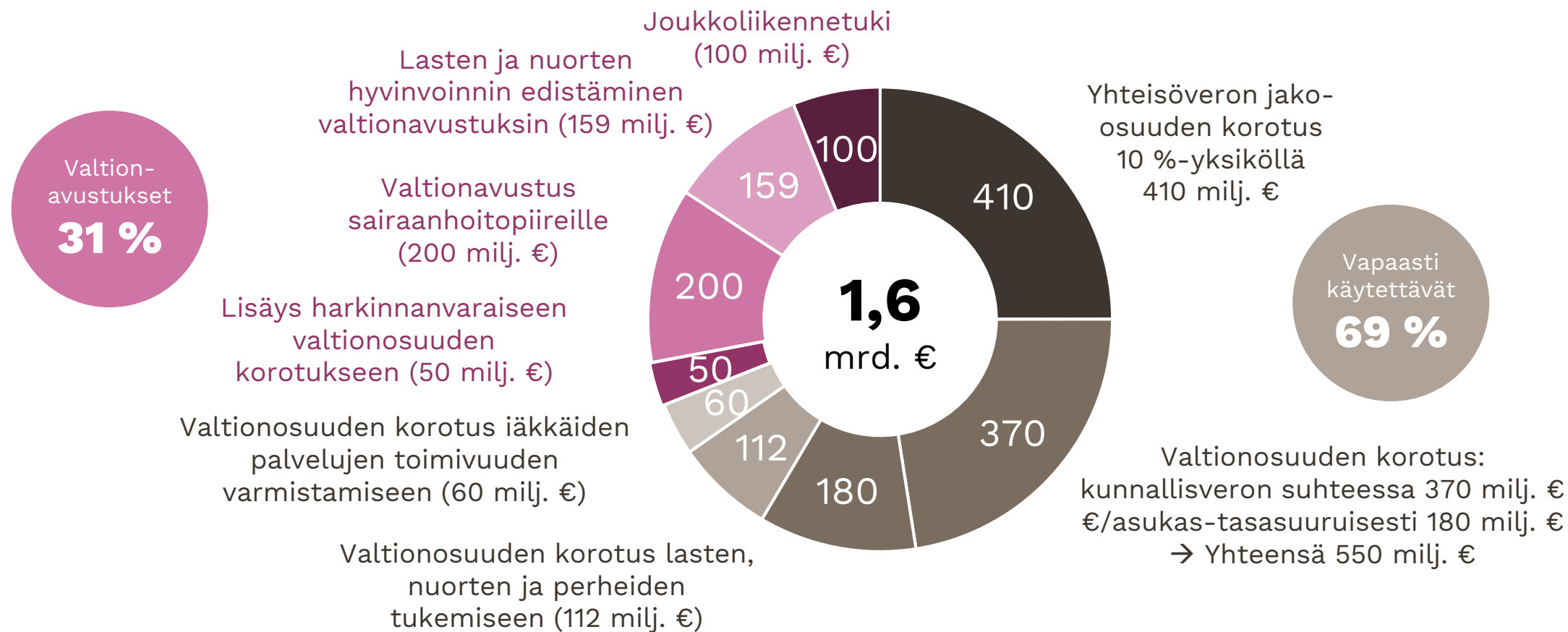
Euromääräisesti merkittävin osa tukipaketista kohdentuu suurille kaupungeille verotulomenetysten kompensoinnin kautta.

Hallituksen neljäs lisätalousarvio 2.6.2020

Kuntatalouden neliosainen tukipaketti koronaepidemian vaikutuksiin

Kuntatalouteen yli 1,6 miljardin euron tukipaketti

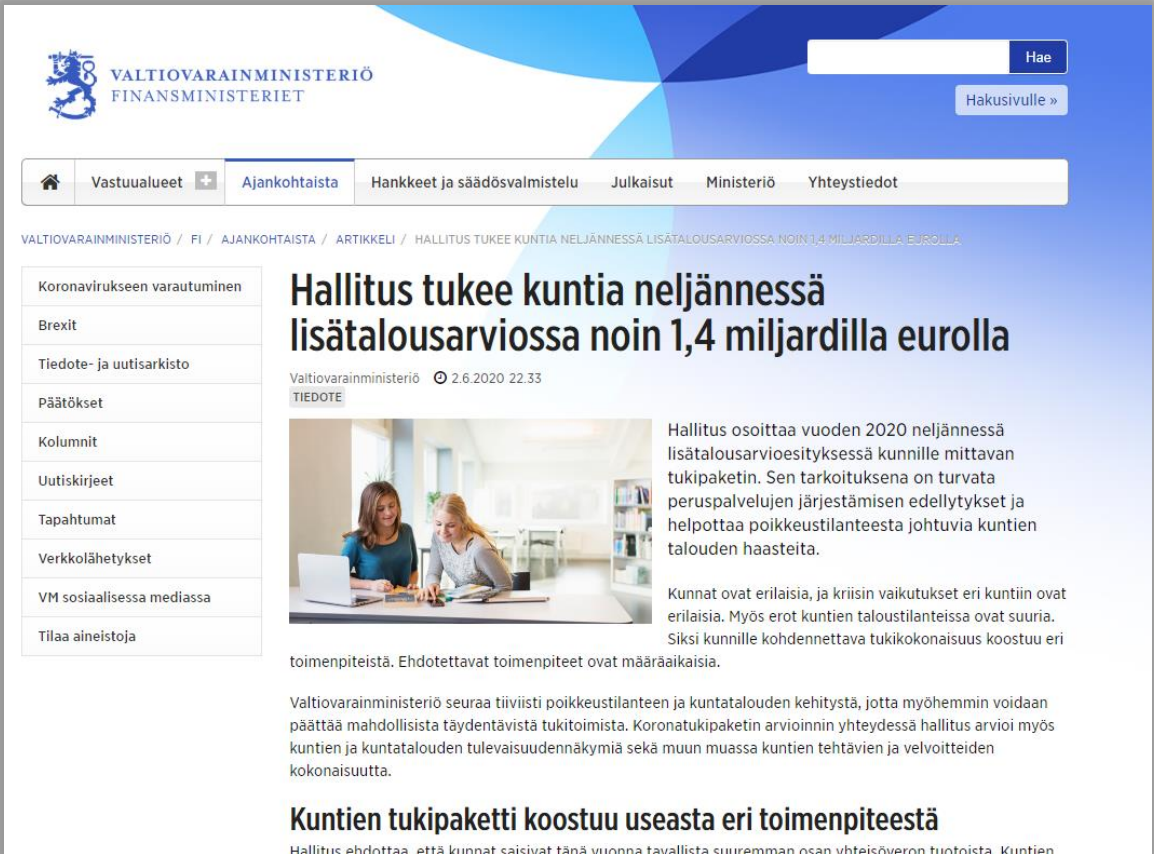

Kuntatalouden tukipaketti (2.6.)

VM julkaisi kuntakohtaiset laskelmat 5.6.2020

HUOM!

- Veronmaksulykkäyksen korvaus (VM 14.4.), 547 milj. euroa
 - Ei jatku ja peritään takaisin 2021
- Kuntatalouden tukipaketti: Valtionosuuden ja yhteisövero-
tulon lisäys (VM 2.6.), 1 132 milj. €
 - Ei jatku 2021, mutta ei peritä
takaisin 2021

The screenshot shows the official website of the Finnish Ministry of Finance (Valtiovarainministeriö / Finlandsministeriet). The page features a blue header with the ministry's logo and name. A search bar is located in the top right corner. Below the header, a navigation menu includes links for 'Vastuualueet', 'Ajankohtaista', 'Hankkeet ja säädösvalmistelu', 'Julkaisut', 'Ministeriö', and 'Yhteystiedot'. The main content area displays a news article titled 'Hallitus tukee kuntia neljännessä lisätalousarviossa noin 1,4 miljardilla eurolla'. The article is dated 2.6.2020 at 22:33. It includes a sub-header 'Kuntien tukipaketti koostuu useasta eri toimenpiteestä' and a brief description of the support package. A sidebar on the left contains a list of links: 'Koronavirukseen varautuminen', 'Brexit', 'Tiedote- ja uutisarkisto', 'Päätökset', 'Kolumnit', 'Uutiskirjeet', 'Tapahtumat', 'Verkkolähteykset', 'VM sosiaalisessa mediassa', and 'Tilaa aineistoja'. The article text mentions that the government is supporting municipalities in the fourth supplementary budget with approximately 1.4 billion euros to ensure the continuity of basic services and address challenges in municipal finances. It also notes that the support package consists of various measures, including a proposed increase in the municipal income tax rate.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ / FI / AJANKOHTAISTA / ARTIKKELI / HALLITUS TUKEE KUNTIA NELJÄNNESSÄ LISÄTALOUSARVIOSSA NOIN 1,4 MILJARDILLA EUROLLA

Hallitus tukee kuntia neljännessä lisätalousarviossa noin 1,4 miljardilla eurolla

Valtiovarainministeriö 2.6.2020 22:33
TIEDOTE

Hallitus osoittaa vuoden 2020 neljännessä lisätalousarvioesityksessä kunnille mittavan tukipaketin. Sen tarkoituksena on turvata peruspalvelujen järjestämisen edellytykset ja helpottaa poikkeustilanteesta johtuvia kuntien talouden haasteita.

Kunnat ovat erilaisia, ja kriisin vaikutukset eri kuntiin ovat erilaisia. Myös erot kuntien taloustilanteissa ovat suuria. Siksi kunnille kohdennettava tukikokonaisuus koostuu eri toimenpiteistä. Ehdotettavat toimenpiteet ovat määräaikaista.

Valtiovarainministeriö seuraa tiiviisti poikkeustilanteen ja kuntatalouden kehitystä, jotta myöhemmin voidaan päättää mahdollisista täydentävistä tukitoimista. Koronatukipaketin arvioinnin yhteydessä hallitus arvioi myös kuntien ja kuntatalouden tulevaisuudennäkymiä sekä muun muassa kuntien tehtävien ja velvoitteiden kokonaisuutta.

Kuntien tukipaketti koostuu useasta eri toimenpiteestä

Hallitus ehdottaa, että kunnat saisivat tänä vuonna tavallista suuremman osan yhteisöveron tuotoista. Kuntien

Lisätalousarvion (2.6.) kuntatalouden neliosainen tukipaketti

Kuntia tuetaan eri tehtäviin myönnettävillä valtionavustuksilla

- **OKM:** Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen (**159 milj. euroa**)

- Perusopetus 70 milj. €
- Varhaiskasvatus 14 milj. €
- Lukiokoulutus 17 milj. €
- Ammatillinen 30 milj. €
- Harrastaminen 10 milj. €
- Nuorisotyö 12 milj. €

Haku
5.6.–25.6.

- **YM, LVM, TEM:** Kestävän elvytyksen toimenpiteitä ja avustuksia ml. tuki joukkoliikenteelle (**100 milj. euroa**)

Hallituksen 4. lisätalousarviosta tukea kuntien kestävyysinvestoinneille

- Öljylämmityksestä luopuminen kuntien kiinteistöissä (15 milj.€)
- Energiaremonttiavustusten lisäys (20 milj.€)
- Kuntien virkistys- ja viheralueiden hoito, kansalliset, kaupunkipuistot (13 milj.€)
- Viheralue-, vesihuoltohankkeet (33 milj.€) (?)
- Jalankulun ja pyöräilyn investointeihin liittyvä valtiontuki (18 milj. €/2020, 25 milj.€/2021)
- Joukkoliikennetuki (100 milj. €)
- Valtion korkotukilainojen myöntövaltuuteen korotus (340 milj.€)
- MAL-sopimukset
 - liikenne rahat (755,8 milj. €)
 - kunnallistekniikka-avustukset ja valtion tukemaan asuntotuotantoon liittyviä käynnistysavustukset (180 milj. € v. 2020–2023)
 - puukerrostalojen käynnistysavustuksen korotus v. 2021 loppuun MAL-alueilla 5000 euroon/asunto
 - MAL-alueiden ulkopuolella otetaan käyttöön 1000 euron käynnistysavustus, jota korotetaan 2000 eurolla, mikäli talo on puurakenteinen

Veroennustekehikko 20.5.2020

BKT laskee reilu 7 % v 2020 ja kasvaa noin 1 % v 2021

Akuutin kriisi kesto reilu 4 kuukautta

Verotulot laskisi yhteensä noin -3 % kuluvana vuonna

- Palkkasumma laskee noin 3 % 2020
- Työttömyysturva-etuudet kasvaisi yli 40 %
- Maksuunpantava ja tilitettävä yhteisövero laskisi tänä vuonna vajaa 30 %.
- Päivitettyä tietoa koskien yritysten verojen maksujärjestelyn ehtoja

KUNTIEN VEROTULOT YHTEENSÄ				KOKO MAA , Milj.€		
TILIVUOSI	2019	2020**	2021**	2022**	2023**	2024**
Verolaji						
Kunnallisvero	19 236	19 060	20 090	20 360	20 990	21 660
<i>Muutos %</i>	2,6	-0,9	5,4	1,3	3,1	3,2
Yhteisövero	1 909	1 390	1 440	1 500	1 530	1 510
<i>Muutos %</i>	2,8	-27,2	3,6	4,2	2,0	-1,3
Kiinteistövero	1 870	1 860	1 990	1 980	2 000	2 020
<i>Muutos %</i>	3,1	-0,5	7,0	-0,5	1,0	1,0
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	23 015	22 310	23 520	23 840	24 520	25 190
<i>Muutos %</i>	2,6	-3,1	5,4	1,4	2,9	2,7

**“Koronakriisin (pakko)opit mm.
digitalisaatiosta, etäpalveluista,
ketterästä päätöksenteosta ja
monipaikkaisesta työskentelystä avaavat
kunnille mahdollisuuksia uudistaa
toimintatapoja ja lisätä tuottavuutta.”**

Sote-uudistuksen tilanne ja lausuntokierrokseen valmistautuminen Kuntaliitossa

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

SOTE-RAKENNEUUDISTUS

- 21 sote-maakuntaa ja Helsinki palvelujen järjestäjänä
- 5 yhteistoiminta-aluetta
- Kaksi päätehtävää eli sosiaali- ja terveysterveystoimi ja pelastustoimi
- Yksi päätöksentekijä, yksi johto ja yksi rahoitus
- Palvelujen turvaaminen ja yhdenvertaisuuden lisääminen
- Rahoituksen riittävyys

**Toimivat
sote-palvelut
uusissa sote-
maakunnissa**

TULEVAISUUDEN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS –OHJELMA

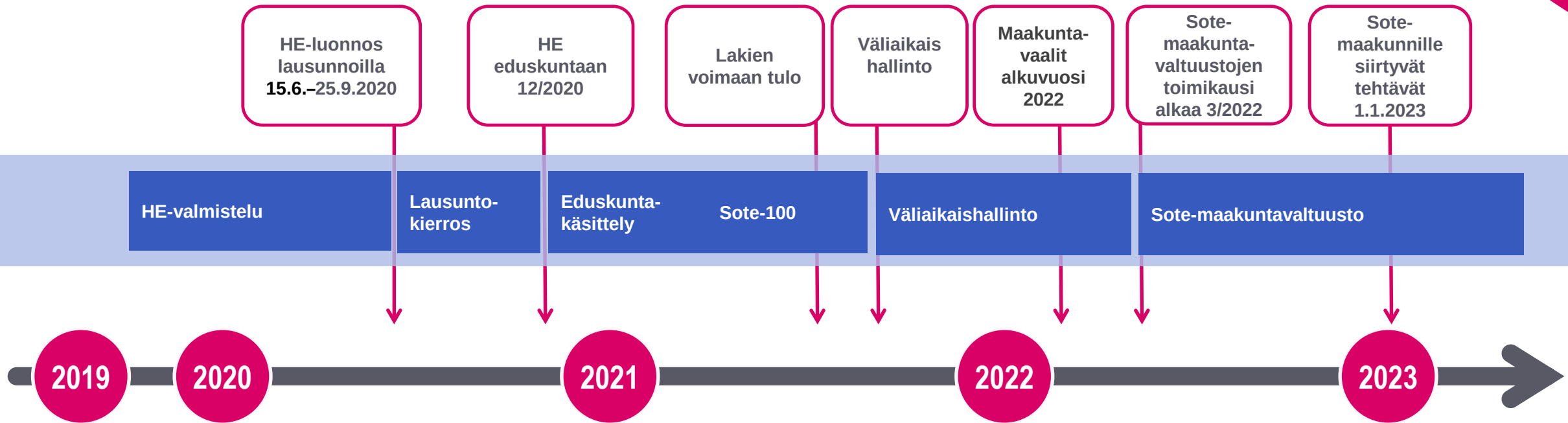
MAAKUNTIEN MONIALAISUUS / Parlamentaarinen valmistelu

MAAKUNTIEN VEROTUSOIKEUS / Parlamentaarinen valmistelu

Sote-uudistus

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

Palvelujen
kehittäminen

Avustuspäätökset 6/2020 –

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman kehittämishankkeet 2020–2022

Rakennemuutostusta koskevat
kehittämishankkeet 2020–2021

Muut kehittämishankkeet 2020–2022

Sote-uudistus

Lausuntokierrokseen valmistautuminen Kuntaliitossa

Lausuntokierrokselle tuleva lakiluonnoskokonaisuus sisältää yli 40 lakia

- Koska kunnat ovat olleet lähes kokonaan sivussa tähänastisesta valmistelusta, on lausuntokierroksen merkitys ja kuntien näkemysten huomiointi entistä tärkeämpää

Kuntaliiton tavoitteena

- tukea kuntatoimijoita niiden omien lausuntojen valmistelussa
- hyödyntää monipuolisesti kuntaverkostojen näkemyksiä Kuntaliiton oman lausunnon kasaamisessa

Seuraavat askeleet

- Kuntaliiton sote-tulevaisuuspäivä webinaari uudistuksen rahoitus- ja omaisuuskysymyksistä **to 11.6.** klo 9:00 alkaen
- Lakiluonnosten julkaisun jälkeen kaikille Kuntaliiton kuntaverkostoille suunnattu yhteinen webinaari ensihavainnoista **ti 23.6.** klo 9:00-9:45
- Käsittely kuntaverkostojen kanssa **elokuussa**
- Kuntaliiton lausunnon valmistelu ja kuntien tukeminen **elo-syyskuussa**

Kiitos.

Timo Reina

+358 9 771 2700

timo.reina@kuntaliitto.fi

@TimoReina

www.kuntaliitto.fi